

Raclele Sf. Dimitrie cel Nou sunt restaurate. În 2024 se împlinesc 250 de ani de la aducerea moaștelor la București

Vechea raclă a Sf. Cuv. Dimitrie cel Nou, cea de-a doua în care au fost păstrate moaștele sale după primirea lor la București, a fost restaurată. Actuala raclă este al treilea relicvariu din istorie care a păstrat moaștele Sfântului ocrotitor al Bucureștilor și urmează să fie și ea restaurată la Atelierele Patriarhiei Române pe parcursul anului următor.

Inițiativa aparține Părintelui Patriarh Daniel și se realizează în contextul în care, în 2024, se împlinesc 250 de ani de la aducerea moaștelor sfântului la București.

Mihai Grigoriu de la Catedrala Patriarhală a realizat un istoric al raclei sfântului.

Istoricul raclei Sfântului Cuvios Dimitrie cel Nou, Ocrotitorul Bucureștilor

Potrivit cuvintelor Sfântului Apostol Pavel, din Epistola I către Timotei, evlavia este cel mai mare câștig pe care îl poate avea creștinul autentic. Întrebat ce-l ajută pe om să dobândească evlavia, Sfântul Paisie Aghioritul a răspuns: cunoașterea Sfinților ținutului nostru, ai țării noastre, ca să-i iubim și să ne legăm de ei.

Poporul român și-a exprimat evlavia față de Sfântul Cuvios Dimitrie cel Nou, încă din momentul aducerii moaștelor sale la București, cunoscând că Dumnezeu, în urma rugăciunilor către alesul Său, Cuviosul Dimitrie, a făcut ca focul războiului și al robiei să se stingă, pe vrăjmași cu rușine i-a întors și boala ciumei ca un fum a pierit.

De la descoperirea în albia râului Lom și până în anul 1864, moaștele Cuviosului au fost păstrate într-o raclă din lemn, placată parțial cu argint.

Tradiția ca moaștele Sfinților să fie așezate într-o raclă, din lemn sau metal, șienerate de credincioși, este una foarte veche, de aproape șaisprezece secole. Acest aspect este confirmat de descoperirea pe teritoriul țării noastre, la Niculițel, județul Tulcea, a celei mai vechi racle creștine, în care au fost păstrate osemintele Sfinților Martiri Zotic, Atal, Camasie și Filip. Astăzi, această raclă din lemn de brad,

este expusă în Muzeul de Istorie și Arheologie din cadrul Institutului de Cercetări Eco-Muzeale Gavrilă Simion din Tulcea.

Este cunoscut faptul că, în decursul istoriei, moaștele Cuviosului Dimitrie au fost așezate în trei racle, în perioade diferite:

1774 - 1864: racla, din lemn, în care au fost aduse cinstitele moaște din Basarabov la București;

1864 - 1880: racla, din lemn, confecționată în timpul păstoririi Mitropolitului Nifon Rusăilă;

1880 - prezent: racla, din argint, realizată la inițiativa episcopului Argeșului, Ghenadie Petrescu, viitorul Mitropolit Primat.

Din nefericire, datele istorice despre prima raclă și totodată, cea în care au fost aduse cinstitele moaște și așezate în Catedrala din București, în timpul Mitropolitului Grigorie al II-lea, sunt foarte modeste. Singura mărturie istorică o avem consemnată în jurnalul a doi misionari scoțieni, care au vizitat Țările Române, în data de 11 septembrie 1839, menționând că, atât racla, cât și sfintele moaște erau frumos împodobite cu aur și argint.

În această raclă moaștele Ocrotitorului Bucureștilor au fost purtate în procesiune, în vremurile grele ale Capitalei: ciuma din vremea lui Caragea, între anii 1813 - 1815; Revoluția lui Tudor Vladimirescu, în anul 1821; seceta din 1827, această procesiune fiind condusă de Sfântul Ierarh Grigorie Dascălul, Mitropolitul Țării Românești; epidemia de holeră din timpul Generalului Pavel Kiseleff, în anul 1831 și focul cel mare din București, în 1847.

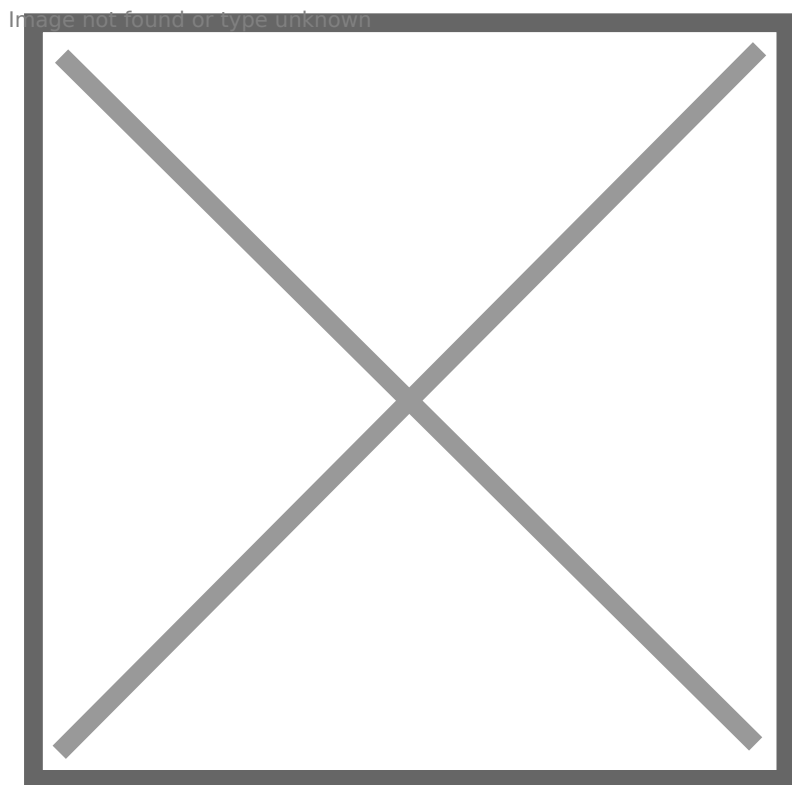
Ținând cont de rolul major în realizarea Unirii Principatelor Române și de faptul că, în timpul păstoririi sale arhieresti, s-au petrecut mai multe evenimente importante pentru formarea Statului Român modern, în anul 1864, Mitropolitul Nifon Rusăilă, în semn de mulțumire pentru binefacerile primite de la Dumnezeu, acordă binecuvântarea pentru realizarea unei noi racle, în care să fie așezate moaștele Sfântului Cuvios Dimitrie cel Nou. Tot în același an avea să se înființeze și Senatul României, primul președinte al acestuia fiind ales însuși Mitropolitul Nifon Rusăila.

Racla a fost confecționată din lemn și capitonată, atât în interior, cât și în exterior, cu material bisericesc, de culoare albastră, cu motive bizantine aurii.

Două procesiuni istorice sunt consemnate cu această raclă: prima amintește de seceta din primăvara anului 1867, când Mitropolitul Nifon și Principele Carol I au înălțat, alături de credincioși, rugăciuni pentru ploaie și a doua, cea din iulie 1870, când Bucureștiul a fost afectat de epidemia de angină difterică. Aceasta din urmă

este detaliată de către maiorul Dimitrie Papazoglu, într-o litografie, în care este reprezentat momentul purtării raclei cu sfințele moaște deasupra copiilor bolnavi. Litografia se află în Registrul General al Muzeului Municipiului București.

În arhiva ecleziarhiei Catedralei Patriarhale, în dosarul 1959, se află un referat semnat de către Arhimandritul Ghervasie Crețul, Marele Eclesiarh al Catedralei Patriarhale din acea vreme, prezentat vrednicului de pomenire, Patriarhul Justinian Marina, în care se amintește despre această raclă, cu scopul de a fi introdusă în inventarul Catedralei Patriarhale.

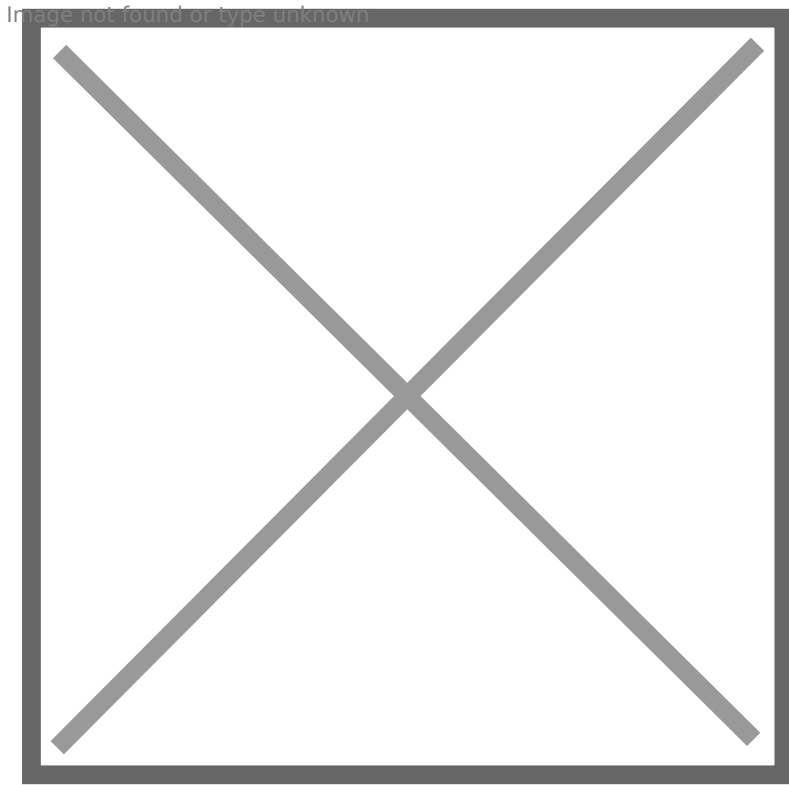

În prezent, cea de a doua raclă se păstrează în Eclesiarhia Catedralei Patriarhale și, la inițiativa și cu binecuvântarea Preafericitului Părinte DANIEL, Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române, la începutul anului 2023, aceasta a intrat într-un proces de restaurare și înfrumusețare, înlocuindu-se materialul deteriorat, cu unul nou, realizat la atelierul de broderie Altarul al Arhiepiscopiei Bucureștilor, de culoare aurie, cu broderie bizantină, având icoana Cuviosului brodată pe interiorul capacului raclei, iar pe exteriorul capacului crucea care se aplică pe schima monahală.

În timpul procesului de restaurare s-a constatat că racla a fost capitonată de trei ori și sub ultimul strat de material au fost descoperite mai multe documente scrise de mână, în limba română, cu caractere chirilice, care atestă vechimea și importanța acesteia. Textul a fost transliterat de Preacuviosul Părinte Arhimandrit Clement

Haralam, Marele Eclesiarh al Catedralei Patriarhale.

Primul document reprezintă un pomelnic, în care sunt menționați Mitropolitul Nifon Rusăila, Domnitorul Alexandru Ioan Cuza și soția acestuia, Elena Doamna, ierarhi, preoți, diaconi și ostașii români fiind semnat de Arhimandritul Ausentie, Eclesiarhul Sfintei Mitropolii, în 6 septembrie 1864.

Al doilea document, păstrat într-o stare foarte bună, în forma unei cărți poștale, din 12/24 octombrie 1899, cu text românesc și alfabet latin, prezintă perioada în care a fost retapițată a doua oară raclă, de către meșterul Ernst Roemer, în atelierul propriu situat în București, strada Carol I, nr 20.

Actuală raclă, din argint, a fost realizată la inițiativa episcopului Argeșului Ghenadie Petrescu (1876-1893), cu un an înainte ca forma de guvernare în România să devină monarhie constituțională, în anul 1880, având pe pereții laterali, gravate în relief, scene din viața Cuviosului, iar pe capacul raclei icoana, în mărime naturală, a Sfântului Cuvios Dimitrie cel Nou.

Contravaloarea acestei racle a fost achitată în mare parte de către Episcopul Ghenadie Petrescu, fiind ajutat și de câțiva credincioși care aveau evlavie deosebită la Sfântul Cuvios Dimitrie cel Nou, Ocrotitorul Bucureștilor. În acest sens, în Monitorul Oficial al României (februarie 1880, p.864) este prezentată o listă cu numele tuturor credincioșilor, precum și sumele oferite de aceștia pentru confecționarea raclei.

Meșterul acestei opere de artă nu a dorit ca numele să-i fie menționat pe racla Cuviosului, însă este amintit de către Episcopul Ghenadie Petrescu în scrisorile de corespondență cu Vasile Boerescu, Ministrul Cultelor din vremea respectivă. El s-a numit Teodor Filipov, de origine rusească, căsătorit în România și recunoscut ca fiind unul dintre cei mai buni meșteri argintari. Cele mai importante opere de artă religioasă realizate de acesta sunt raclele în care sunt așezate moaștele a doi mari sfinți iubiți de poporul român: Sfântul Cuvios Dimitrie cel Nou, Ocrotitorul Bucureștilor și Sfânta Muceniță Filofteia de la Curtea de Argeș.

Image not found or type unknown

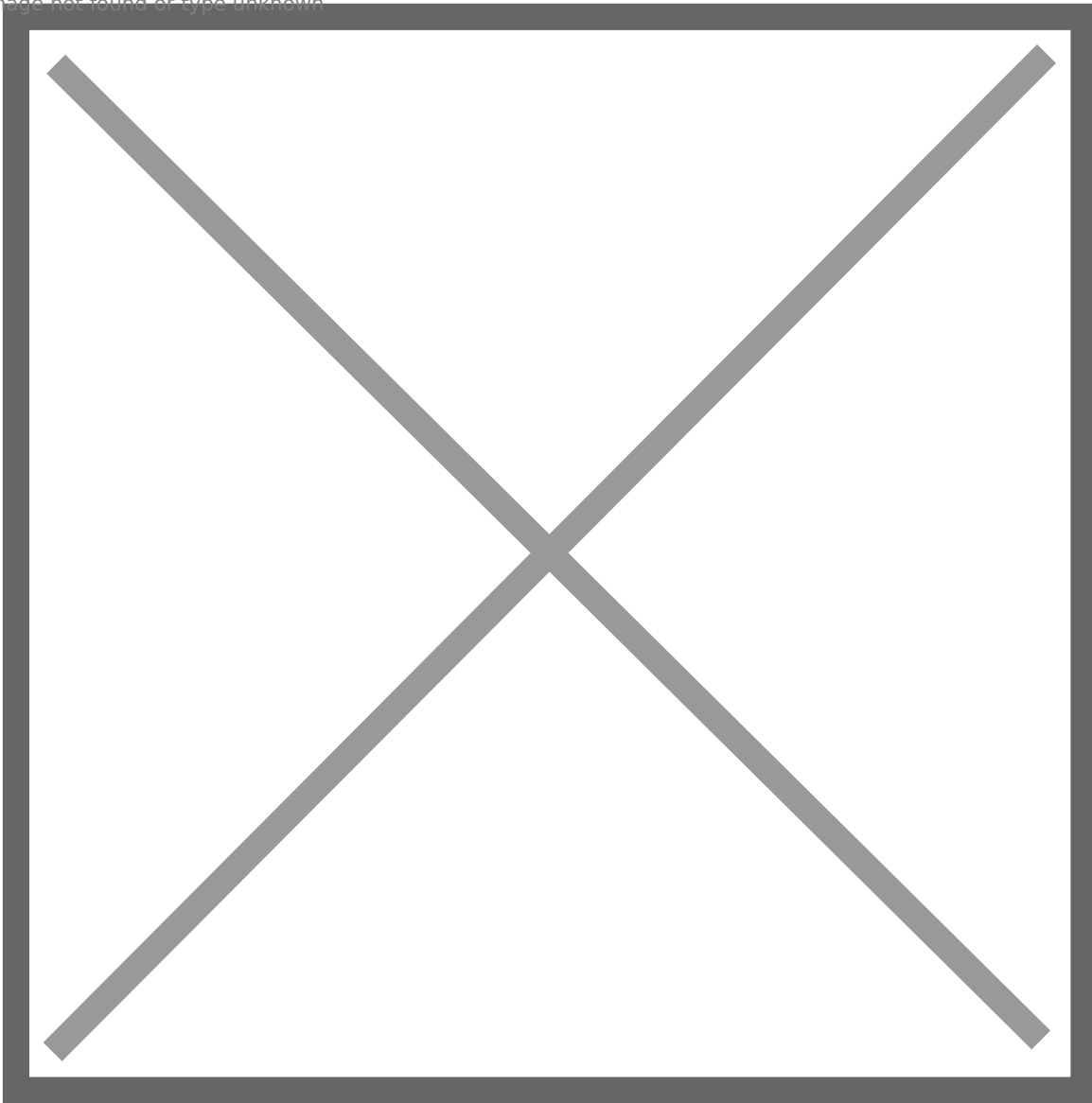
Până în anul 1932, când Catedrala Patriarhală a fost închisă pentru ample lucrări de restaurare, în timpul primului Patriarh al Bisericii Ortodoxe Române, Miron Cristea, racla cu sfintele moaște se afla în stânga naosului, lângă treptele care permit accesul în Sfântul Altar. În decembrie 1933, în peretele despărțitor dintre pronaos și naos s-a amenajat o nișă, din marmură albă, având pictată în interior, în tehnică frescă, icoana Cuviosului în mărime naturală, de pictorul Dimitrie Belizarie și un postament, tot din marmură, pe care se află așezată, spre închinarea credincioșilor, racla cu cinstitele moaște.

Începând cu anul 1880, în racla din argint, Ocrotitorul spiritual al Bucureștilor a fost purtat în procesiuni, pe teritoriul Mitropoliei Munteniei și Dobrogei, în diferite momente istorice: procesiunile pentru ploaie din Arhiepiscopia Bucureștilor, Episcopia Sloboziei și Călărașilor și Episcopia Giurgiului, între ani 1920-1989; procesiunea din anul 1936, cu ocazia resfințirii Catedralei Patriarhale, când racla cu

sfintele moaște a fost adusă din Paraclisul istoric al Reședinței Patriarhale Sfântul Mare Mucenic Gheorghe și așezată în Catedrală, în noua nișă; cutremurul din 10 noiembrie 1940, când Patriarhul Nicodim Munteanu organizează o procesiune cu moaștele Sfântului Cuvios Dimitrie cel Nou, pe străzile din București; bombardamentul din aprilie 1944, când în urma unei procesiuni în jurul Catedralei, cele trei bombe căzute lângă Ansamblul Patriarhal nu au provocat pierderi de vieți omenești; purtarea în procesiune a moaștelor Sfinților Cuvioși Dimitrie cel Nou și Parascheva de la Iași, prin centrul Capitalei, în ziua de 27 octombrie 1944, spre sfârșitul celui de-al Doilea Război Mondial; generalizarea cultului Sfântului Cuvios Dimitrie, în prezența Preafericitului Părinte Justinian Marina, Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române și a Preafericitului Părinte Chiril, Patriarhul Bisericii Ortodoxe Bulgare, în data de 27 octombrie 1955; sfințirea bisericii Mănăstirii Sfinților Români, ctitoria vrednicului de pomenire, Patriarhul Teoctist, în ziua de 28 octombrie 2006; resfințirea Catedralei Patriarhale, cu ocazia împlinirii a 350 de ani de la zidirea sfântului lăcaș, cu mențiunea că în perioada 21 mai - 24 octombrie 2008, cât timp Catedrala Patriarhală, prin purtarea de grijă a Preafericitului Părinte DANIEL, Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române, s-a aflat într-un amplu proces de restaurare și înfrumusețare, racla cu sfintele moaște a fost așezată la închinare în Catedrala Mitropolitană Sfântul Spiridon - Nou din București.

Începând cu anul 2008, cu ocazia hramului de toamnă al Catedralei Patriarhale, racla cu moaștele Sfântul Cuvios Dimitrie cel Nou este purtată în procesiunea numită Calea Sfinților, pe traseul Catedrala Patriarhală, Strada Patriarhiei, Bulevardul Regina Maria, Crucea Brâncovenească și Aleea Dealul Mitropoliei. Această procesiune a fost instituită la București de către Preafericitul Părinte Patriarh DANIEL, păstrând tradiția din vremea păstoririi sale ca Mitropolit al Moldovei și Bucovinei.

Image not found or type unknown

În contextul anului 2024, când se împlinesc 250 de ani de la aducerea moaștelor Sfântului Cuvios Dimitrie cel Nou, din Basarabi la București, la inițiativa și cu binecuvântarea Preafericitului Părinte DANIEL, Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române, această raclă va intra într-un amplu proces de restaurare și înfrumusețare, la Atelierele Patriarhiei Române, costurile fiind achitate de către Preacuviosul Părinte Arhimamdrit Zenovie Grigore, starețul Mănăstirii Nechit, județul Neamț.

Repere bibliografice

Biblia sau Sfânta Scriptură, tipărită cu binecuvântarea Preafericitului Părinte Daniel, Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române, Ed. Institutului Biblic și de Misiune Ortodoxă, București, 2019;

Viața și Acatistul Sfântului Cuvios Dimitrie cel Nou, Ocrotitorul Bucureștilor, lucrare publicată cu binecuvântarea Preafericitului Părinte Daniel, Patriarhul Bisericii

Ortodoxe Române, Ed. Institutului Biblic și de Misiune Ortodoxă, București, 2012;

Sfântul Dimitrie cel Nou, Acatistul, Viața, Minunea săvârșită cu ocazia furării lui de Bulgari în Timpul Ocupației, Ieromonahul Teofil Ionescu de la Sf. Patriahie, Editat cu binecuvântarea IPS. Patriarh D. Dr. Miron Cristea, conținând și o prefață de P.C. Arh. I. Scriban și o pastorală a Preafericitului Patriarh, Ed. Institutului de Arte Grafice Bucovina, București, Calea Victoriei, nr 222, 1926;

Paraclisul și Acatistul Sfântului Dimitrie cel Nou, Basarabov, retipărit în zilele Preaînaltatului și Dreptcredinciosului nostru Rege MIHAI I, cu binecuvântarea Înaltpreasfințitului și Preafericitului Patriarh al României NICODIM, de Protos. Dr. Vasile Vasilache și Diac. N. I. Șerbănescu, Ed. Bucium Ortodox, București, 1943.

Cuviosul Paisie Aghioritul, Cuvinte Duhovnicești, Vol II, Trezire Duhovnicească, Ed. Evanghelismos, București, 2011;

† DANIEL, Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române, Călătorind cu Dumnezeu - înțelesul și folosul pelerinajului, București, Ed. Basilica, 2008;

Filitti Georgeta (ed.), Călători străini despre țările române în secolul al XIX-lea, serie nouă, vol I (1800 - 1821), Ed. Academiei Române, București, 2004;

Gheorghe Parusi, Cronologia Bucureștilor, 20 septembrie 1459 - 31 decembrie 1989, Zilele, faptele, oamenii Capitalei de-a lungul a 530 de ani, Compania, București, 2007;

Gheorghe Parusi, Cronologia Bucureștilor întocmită din document și sentiment, Compania, București, 2005.

I. Ionescu - Gion, Istoria Bucureștilor, Ed. Fundația Culturală Gheorghe Marin Speteanu, București, 1998;

Paisie Sebastian Teodorescu Arhim. - Reședința Patriarhală - Istorie, Artă și Misiune, Ed. Basilica, București, 2017;

Papazoglu Dimitrie, Istoria fondării orașului București, Capitala Regatului Român de la anul 1330 până la 1850, București, 1891;

Popescu - Lumină, colonel, Bucureștii din trecut și de astăzi, Ed. Fundația Culturală Gheorghe Marin Speteanu, București, 2007.

Colina Bucuriei, Volumul 1, Catedrala Patriarhală, Tipărit cu binecuvântarea Preafericitului Părinte DANIEL, Arhiepiscopul Bucureștilor, Mitropolitul Munteniei și Dobrogei, Loctiitorul Tronului Cezareei Capadociei și Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române, Ed. Cuvântul Vieții a Mitropoliei Munteniei și Dobrogei, București, 2008;

Duhul Sfânt a înnoit-o, Catedrala Patriarhală, Restaurare și Resfințire - 2008, Coord. Preot Mihai Hau. Tipărit cu binecuvântarea Preafericitului Părinte DANIEL, Arhiepiscopul Bucureștilor, Mitropolitul Munteniei și Dobrogei, Loctiitorul Tronului Cezareei Capadociei și Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române, Ed. Cuvântul Vieții a Mitropoliei Munteniei și Dobrogei, București, 2009

Arhiva Monitorului Oficial al României - 25 februarie 1880, p.864.

Predescu Marin, Redeschiderea catedralei sfintei Patriarhii, în Apostolul, 1936

Foto credit: Basilica.ro / Raluca Ene

basilica.ro